

Ředitel vyšší odborné školy a vzdělávání studentů se speciálními vzdělávacími potřebami – základní informace o změnách v organizaci školy při společném vzdělávání

PŘEHLED ZÁKLADNÍCH TÉMAT A OBLASTÍ SOUVISEJÍCÍCH SE SPOLEČNÝM VZDĚLÁVÁNÍM

1. Základní východiska a principy společného vzdělávání
2. Právní předpisy související se společným vzděláváním (školské a mimoškolské právní normy)
3. Pojem „podpůrná opatření“ a nové vymezení kategorie „student se speciálními vzdělávacími potřebami“
4. Student vyšší odborné školy
5. Vyšší odborná škola a společné vzdělávání
6. Školská poradenská zařízení a školní poradenské pracoviště
7. Podpůrná opatření ve vyšší odborné škole
8. Akreditované vzdělávací programy
9. Přijímání studentů ke vzdělávání ve vyšších odborných školách a ukončování vzdělávání
10. Financování společného vzdělávání
11. Výkaznictví a společné vzdělávání
12. Vzdělávání studentů se speciálními vzdělávacími potřebami
13. Hlavní změny a nově nastavené procesy ve vzdělávání studentů se speciálními vzdělávacími potřebami – shrnutí

Hlavní informační zdroje ke společnému vzdělávání

MŠMT: <http://www.msmt.cz/o-webu-msmt/spolecne-vzdelavani>

<http://www.msmt.cz/ministerstvo/novinar/klicove-dokumenty-ke-spolecnemu-vzdelavani-3>

NÚV: <http://www.nuv.cz/t/in>

NIDV: <http://rozcestnik.nidv.cz/front/vyhledavani?search=spole%C4%8Dn%C3%A9+vzd%C4%9BI%C3%A1v%C3%A1n%C3%AD>

ZÁKLADNÍ VÝCHODISKA A PRINCIPY SPOLEČNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Klíčové principy společného vzdělávání:

- rovnocenná a partnerská **spolupráce školy – školského poradenského zařízení – studenta**
- akcent na **nejlepší zájem studenta** a jeho participaci v rozhodovacích procesech
- jednoznačné upřednostnění **individuální inkluze**

Rovnost práv, podmínek a příležitostí ve vzdělávání – hlavní východiska:

- přijetí studentů se speciálními vzdělávacími potřebami (dále jen student/studenti se SVP) všemi učiteli i spolužáky ve škole a školském zařízení (např. v domově mládeže)
- vytvoření podmínek pro práci se studenty se SVP ve školách a školských zařízeních
- zajištění takových podmínek, aby studenti na výstupu ze vzdělávání měli porovnatelné výsledky s respektováním jejich SVP
- podpůrná opatření pro běžné školy, která jim umožní vzdělávání studentů i s vyšším stupněm podpůrných opatření
- zachování segmentu „speciální“ školy nebo studijní skupiny podle § 16 odst. 9 školského zákona
- zajištění personálních (přípravení učitelé, přítomnost dalších odborníků ve škole a ve vyučování), materiálních a finančních podmínek

Pro úspěšné vzdělávání studentů se SVP je potřebné zabezpečit (případně umožnit):

- uplatňování principu diferenciacce a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností a při stanovování obsahu, forem i metod výuky
- naplňování stanovených podpůrných opatření při vzdělávání studentů
- při vzdělávání studenta, který nemůže vnímat řeč sluchem, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho potřebám a s jehož užíváním má zkušenost
- při vzdělávání studenta, který při komunikaci využívá prostředky alternativní nebo augmentativní komunikace, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho vzdělávacím potřebám
- v odůvodněných případech odlišnou délku vyučovacích hodin pro studenty se speciálními vzdělávacími potřebami nebo dělení a spojování vyučovacích hodin
- pro studenty uvedené v § 16 odst. 9 školského zákona případné prodloužení délky vzdělávání
- formativní hodnocení vzdělávání studentů se speciálními vzdělávacími potřebami
- spolupráci se školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství (zejména při tvorbě individuálního vzdělávacího plánu)
- spolupráci s ostatními školami zejména v oblasti příkladů inspirativní (dobré) praxe a při vzdělávání studentů nadaných a mimořádně nadaných

Veškerá sdělení, upravená vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a studentů nadaných, jsou poskytována studentovi srozumitelným způsobem.

MŠMT: <http://www.msmt.cz/file/36497/> (Komentář k přehledu podpůrných opatření)

NÚV: <http://www.nuv.cz/t/16> (ŠZ - §§ 16, 16a a 16b)

Projekt: <http://www.inkluzie.upol.cz/portal/> (Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR)

(Jako doplňující materiály, které nejsou určeny prioritně pro VOŠ. Výstupy z projektu vznikly dříve, než byly schváleny právní předpisy k dané oblasti. Proto se v některých dílčích věcech mohou lišit).

PRÁVNÍ PŘEDPISY SOUVISEJÍCÍ SE SPOLEČNÝM VZDĚLÁVÁNÍM

Právní legislativní rámec společného vzdělávání – základní aktuální přehled:

- školský zákon (ve znění účinném do 1. 9. 2016 a od 1. 9. 2016, dvouleté přechodné období)
- vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných (účinnost od 1. 9. 2016)
- vyhláška č. 197/2016 Sb., kterou se mění vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další vyhlášky: vyhláška č. 13/2005 Sb., vyhláška č. 14/2005 Sb., vyhláška č. 48/2005 Sb., vyhláška č. 71/2005 Sb., vyhláška č. 74/2005 Sb., vyhláška č. 108/2005 Sb., vyhláška č. 492/2005 Sb., vyhláška č. 177/2005 Sb. (tzv. „hromadná vyhláška“; účinnost od 1. 9. 2016)
- vyhláška č. 202/2016 Sb., kterou se mění vyhláška č. 364/2005 Sb., o vedení dokumentace škol a školských zařízení a školní matriky a o předávání údajů z dokumentace škol a školských zařízení a ze školní matriky (vyhláška o dokumentaci škol a školských zařízení), ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 1. 9. 2016)

Školské právní předpisy:

- ✓ zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (**POZOR na přechodná ustanovení!**)

MŠMT: <http://www.msmt.cz/dokumenty/konsolidovany-text-skolskeho-zakona>

- ✓ zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
MŠMT: <http://www.msmt.cz/dokumenty/zakon-o-pedagogickych-pracovnicich>
  - ✓ nařízení vlády č. 211/2010 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů
  - ✓ vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných (účinnost od 1. 9. 2016)
MŠMT: [Vyhláška o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných](http://www.msmt.cz/dokumenty/vyhlaska-o-vzdelavani-zaku-se-specialnimi-vzdelavacimi-potrebam-i-a-zaku-nadanych)
  - ✓ vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů (novela)
  - ✓ vyhláška č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, ve znění pozdějších předpisů (platnost a účinnost do 31. 8. 2016)
  - ✓ vyhláška č. 364/2005 Sb., o vedení dokumentace škol a školských zařízení a školní matriky a o předávání údajů z dokumentace škol a školských zařízení a ze školní matriky, ve znění pozdějších předpisů (novela)
  - ✓ vyhláška č. 10/2005 Sb., o vyšším odborném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů
  - ✓ vyhláška č. 108/2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních, ve znění pozdějších předpisů (novela)
  - ✓ vyhláška č. 197/2016 Sb., kterou se mění vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další vyhlášky
http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=197/2016&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy
  - ✓ vyhláška č. 202/2016 Sb., kterou se mění vyhláška č. 364/2005 Sb., o vedení dokumentace škol a školských zařízení a školní matriky a o předávání údajů z dokumentace škol a školských zařízení a ze školní matriky (vyhláška o dokumentaci škol a školských zařízení), ve znění pozdějších předpisů
http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=202/2016&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy
- MŠMT: <http://www.msmt.cz/dokumenty/vyhlasky-ke-skolskemu-zakonu> (vyhlášky ke ŠZ)

Další (mimoškolské) právní předpisy:

- ✓ zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění
- ✓ zákon č. 155/1998 Sb., o komunikačních systémech neslyšících a hluchoslepých osob, v platném znění
- ✓ nařízení vlády o katalogu prací ve veřejných službách a správě
- ✓ zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

MV ČR: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/> (Sbírka zákonů a Sbírka mezinárodních smluv)

POJEM „PODPŮRNÁ OPATŘENÍ“ A NOVÉ VYMEZENÍ KATEGORIE „STUDENT SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI“

Podpůrná opatření

Podpůrná opatření (PO) jsou nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám studenta:

- právo na bezplatné poskytování PO školou a školským zařízením
- úprava podmínek přijímání ke vzdělávání a ukončování vzdělávání
- členění se do 5 stupňů (podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti)
- jsou vymezena v § 16 odst. 2 školského zákona a v přehledu PO – příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Student se speciálními vzdělávacími potřebami

➤ **Školský zákon – původní vymezení (od 1. 9. 2016 se nebude používat):**

Dítětem, žákem a studentem se speciálními vzdělávacími potřebami je osoba se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním nebo sociálním znevýhodněním.

- **Zdravotním postižením** je pro účely tohoto zákona mentální, tělesné, zrakové nebo sluchové postižení, vady řeči, souběžné postižení více vadami, autismus a vývojové poruchy učení nebo chování.
- **Zdravotním znevýhodněním** je pro účely tohoto zákona zdravotní oslabení, dlouhodobá nemoc nebo lehčí zdravotní poruchy vedoucí k poruchám učení a chování, které vyžadují zohlednění při vzdělávání.
- **Sociálním znevýhodněním** je pro účely tohoto zákona:
  - a) rodinné prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy,
  - b) nařízená ústavní výchova nebo uložená ochranná výchova, nebo
  - c) postavení azylanta, osoby požívající doplňkové ochrany a účastníka řízení o udělení mezinárodní ochrany na území České republiky podle zvláštního právního předpisu.

➤ **Školský zákon – nové vymezení (od 1. 9. 2016):**

§ 16 Podpora vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami

(1) Dítětem, žákem a studentem se speciálními vzdělávacími potřebami se rozumí osoba, která k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrnými opatřeními se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám dítěte, žáka nebo studenta. Děti, žáci a studenti se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření školou a školským zařízením.

Rozšiřuje se skupina podpořených studentů a posiluje se význam podpory školy a školského zařízení. Zavádí se nový termín student s odlišnými životními podmínkami a z odlišného kulturního prostředí. Zavádí se odlišný systém koloběhu informací o studentovi, který posiluje spolupráci školy, školského poradenského zařízení a rodiny.

Pojem „speciální vzdělávací potřeby“ zůstává zachován.

Student vyšší odborné školy

Děti, žáci a studenti se speciálními vzdělávacími potřebami	Děti, žáci a studenti podle § 16 odst. 9 ŠZ	Děti, žáci a studenti nadaní
Podpůrná opatření postačují	Podpůrná opatření na běžné škole nepostačují	Podpůrná opatření postačují
žáci, kteří potřebují podpůrná opatření	žáci s mentálním, tělesným, zrakovým nebo sluchovým postižením, se závažnými vadami řeči, se závažnými vývojovými poruchami učení a chování, se souběžným postižením a s autismem	nadaný žák mimořádně nadaný žák
běžné školy	školy, třídy, oddělení, skupiny podle § 16 odst. 9	běžné školy

Nově se **dítětem** (v MŠ), **žákem** (v ZŠ nebo SŠ) **nebo studentem** (ve VOŠ) **se speciálními vzdělávacími potřebami** rozumí dítě, žák nebo student, jehož vzdělávání z důvodů jeho speciálních vzdělávacích potřeb vyžaduje uplatnění **podpůrných opatření**.

Písemný informovaný souhlas studenta

→ podmínka poskytování podpůrných opatření 2. – 5. stupně (*u podpůrných opatření 1. stupně není potřeba – opatření operativní povahy*)

→ vyhláška - § 16 odst. 2

Informovaný souhlas:

Postup při poskytování podpůrných opatření druhého až pátého stupně

(1) Podpůrná opatření škola poskytuje bezodkladně po obdržení doporučení školského poradenského zařízení a udělení písemného informovaného souhlasu studenta.

(2) Informovaný souhlas podle odstavce 1 obsahuje

- a) výslovné vyjádření souhlasu s poskytováním podpůrných opatření,
- b) informace o důsledcích, které vyplývají z poskytování podpůrného opatření, zejména o změnách ve vzdělávání v souvislosti s poskytováním podpůrného opatření,
- c) informace o organizačních změnách, které v souvislosti s poskytováním podpůrných opatření mohou nastat, a
- d) podpis studenta stvrzující, že informacím uvedeným v písmenech b) a c) porozuměl.

VYŠŠÍ ODBORNÁ ŠKOLA A SPOLEČNÉ VZDĚLÁVÁNÍ

Doporučený postup pro ředitele vyšší odborné školy (dále jen ŘŠ) – aktuální činnosti:

- **ŘŠ se seznámí se změnami** v novele školského zákona, které se vztahují ke vzdělávání studentů se speciálními vzdělávacími potřebami (zejména § 16), dále s vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, včetně přílohy č. 1 (přehled podpůrných opatření), a s novelizacemi dalších prováděcích vyhlášek (přehled viz výše).

- ŘŠ zajistí **seznámení pedagogických pracovníků školy** s právními předpisy upravujícími společné vzdělávání (nejlépe prostřednictvím akreditovaných vzdělávacích programů v rámci DVPP) – provede **aktualizaci plánu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků** se zaměřením na rozvoj kompetencí pedagogických pracovníků potřebných v oblasti společného vzdělávání.
- ŘŠ **vyhodnotí, kolik studentů se SVP se dosud na jeho škole vzdělává** a jaká je jejich skladba a dále vyhodnotí, jak by se následně proměnila organizace vzdělávání ve škole, pokud by se vzdělávání studentů se SVP doplnilo podpůrnými opatřeními.
- ŘŠ **pověří jednoho pedagogického pracovníka školy** (zpravidla výchovného poradce) pro komunikaci se školským poradenským zařízením.
- ŘŠ provede analýzu **školního poradenského pracoviště a jeho personálního zajištění** (školní poradenské pracoviště spadá do oblasti poradenských služeb ve škole, které jsou zpravidla zajišťovány **výchovným poradcem a školním metodikem prevence**, případně školním psychologem, školním speciálním pedagogem, školním logopedem a jejich konzultačním týmem složeným z vybraných pedagogů školy. Se školním poradenským pracovištěm spolupracují vedoucí studijních skupin a další pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci školy – například asistenti pedagoga, tlumočníci českého znakového jazyka, speciální pedagogové školy aj.
- ŘŠ zajistí metodické vedení a koordinaci **práce asistentů pedagoga** ve škole.
- ŘŠ zejména s pracovníky školního poradenského pracoviště nastaví systém organizace **poskytování podpůrných opatření 1. stupně** a jejich realizaci a vyhodnocování – individualizace výuky a plán pedagogické podpory (PLPP) – opatření, která realizuje škola sama.
- ŘŠ zejména s pracovníky školního poradenského pracoviště nastaví systém organizace **poskytování podpůrných opatření 2. – 5. stupně** a jejich realizace a vyhodnocování (včetně pravidel realizace individuálního vzdělávacího plánu, pedagogické intervence, výuky předmětů speciálně pedagogické péče, prodloužení délky vzdělávání) – opatření, která škola realizuje na základě doporučení školského poradenského zařízení.
- ŘŠ si upřesní, kdo ve škole zajišťuje **předměty speciálně pedagogické péče**, zda ve škole působí pedagogové s rozšířenou kompetencí pro speciální pedagogiku, speciální pedagogové, případně školní speciální pedagog a dále jaká je spolupráce se speciálně pedagogickým centrem v této oblasti, případně s pedagogicko-psychologickou poradnou.
- ŘŠ zejména s pracovníky školního poradenského pracoviště nastaví **systém péče o nadané a mimořádně nadané studenty**.
- ŘŠ aktuálně upraví **vnitřní předpisy školy** (zejména z hlediska nové terminologie).
- ŘŠ zajišťuje přehled stávajících kompenzačních pomůcek, speciálních učebnic a speciálních učebních pomůcek, které má škola k dispozici.
- ŘŠ případně projedná **nutné stavební úpravy** se zřizovatelem/vlastníkem budovy školy.

Hlavní informační zdroje k aktuálním činnostem ředitele školy

MŠMT: <http://www.msmt.cz/file/36825/> (Třístupňový model péče – Model 3MP)

<http://www.msmt.cz/file/37682/> (Společné vzdělávání a střední školy a konzervatoře) – jako doplňující informační materiál pro ředitele vyšších odborných škol

NÚV: <http://digifolio.rvp.cz/view/view.php?id=10847> (RVP ZV – 8. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami) – jako doplňující a pomocný informační materiál pro ředitele vyšších odborných škol (přehled základních nových pojmů)

http://www.nuv.cz/uploads/Methodika_pro_nastavovani_podpurnych_opatreni_unor_2016.pdf (Methodika pro nastavování podpůrných opatření ve školách ve spolupráci se školskými poradenskými zařízeními)

http://wiki.rvp.cz/Knihovna/1.Pedagogick%3bd_lexikon/S/%c5%a0koln%c3%ad_poradens_k%c3%a9_pracovi%c5%a1t%c4%9b (Školní poradenské pracoviště)

<http://www.nuv.cz/t/ap> (Asistent pedagoga)

NIDV: http://www.nidv.cz/cs/programova-nabidka/prihlaseni_do_vzdelavacihu_programu.ep/?action=search&fullText=S48&territoryId=1 (Programová nabídky NIDV – Společné vzdělávání)

ŠKOLSKÁ PORADENSKÁ ZAŘÍZENÍ A ŠKOLNÍ PORADENSKÉ PRACOVÍŠTĚ

Školská poradenská zařízení (ŠPZ):

- pedagogicko-psychologické poradny (PPP)
- speciálně pedagogická centra (SPC)

→ poradenská pomoc:

- na základě žádosti studenta

NÚV: <http://www.nuv.cz/t/16> (ŠZ - § 16a Poradenská pomoc školského poradenského zařízení)

→ povinnost ŠPZ: zpracovat a poskytnout výstupy své činnosti – zprávu a doporučení:

- **zpráva** je výsledkem poradenské pomoci školského poradenského zařízení a jsou v ní uvedeny skutečnosti podstatné pro doporučení podpůrných opatření
- **doporučení** ke vzdělávání studentů se speciálními vzdělávacími potřebami je závazný dokument pro úpravu vzdělávání studenta se speciálními vzdělávacími potřebami, na základě kterého škola pracuje s podpůrnými opatřeními a žádá o finanční prostředky

ZPRÁVA

anamnestické údaje

→ studentovi

sami mohou zprávu poskytnout škole

DOPORUČENÍ

závěry vyšetření a doporučená PO 2. – 5. st.

→ studentovi – seznámení

ŠPZ odesílá doporučení přímo škole (datovou schránkou nebo doporučenou poštou)

Revize:

- do 30 dnů ode dne, kdy byl/y výstup/y činnosti ŠPZ doručeny – žádost podává:
  - student – revize zprávy i doporučení
  - škola/školské zařízení – revize doporučení
  - orgán veřejné moci (soud nebo OSPOD) – revize doporučení
  - ČŠI – revize doporučení (na základě šetření ČŠI)

→ právnické osobě zřízené a k revizi pověřené MŠMT – o výsledku posouzení vydá právnická osoba do 60 dnů od obdržení žádosti revizní zprávu, která může obsahovat i novou zprávu nebo doporučení podpůrných opatření a v takovém případě nahrazuje revidovanou zprávu nebo doporučení

NÚV: <http://www.nuv.cz/t/16> (ŠZ - § 16b Revize)

Poradenská pomoc školského poradenského zařízení v rámci Intervence (podpůrné opatření)

Metodická podpora ŠPZ – normovaná finanční náročnost pro toto opatření:

2. stupeň PO: 2 h/měsíc po dobu 6 měsíců (pro školy nebo školská zařízení)
3. stupeň PO: až 3 h/měsíc po dobu 6 měsíců (pro školy nebo školská zařízení)
4. stupeň PO: až 3 h/měsíc po dobu 6 měsíců (pro školy nebo školská zařízení)
5. stupeň PO: až 3 h/měsíc po dobu 6 měsíců (pro školy nebo školská zařízení)

Školní poradenské pracoviště (ŠPP):

Ředitel vyšší odborné školy zabezpečuje poskytování poradenských služeb ve škole **školním poradenským pracovištěm (ŠPP)**, ve kterém působí zpravidla **výchovný poradce** a **školní metodik prevence**. Ve ŠPP může podle potřeby působit i **školní psycholog**, **školní speciální pedagog**, **školní logoped** a jejich konzultační tým složený z vybraných pedagogů školy (Věstník MŠMT, 2005 a

vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů – **novela účinná od 1. 9. 2016**).

NÚV:

http://wiki.rvp.cz/Knihovna/1.Pedagogick%c3%bd_lexikon/S/%c5%a0koln%c3%ad_poradensk%c3%a9_pracovi%c5%a1t%c4%9b (Školní poradenské pracoviště)

Výstupy z projektu NÚV „RAMPS-VIP III“:

[Spolupráce školního speciálního pedagoga a asistenta pedagoga ve školách zapojených v projektu RAMPS - VIP III](#)

[Metodika práce školního speciálního pedagoga zapojeného ve školním poradenském pracovišti](#)

vyhláška č. 197/2016 Sb., kterou se mění vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další vyhlášky

http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=197/2016&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

PODPŮRNÁ OPATŘENÍ VE VYŠŠÍ ODBORNÉ ŠKOLE

ŠZ - § 16:

(2) Podpůrná opatření spočívají v

- a) poradenské pomoci školy a školského poradenského zařízení,
- b) úpravě organizace, obsahu, hodnocení, forem a metod vzdělávání a školských služeb, včetně zabezpečení výuky předmětů speciálně pedagogické péče a včetně prodloužení délky středního nebo vyššího odborného vzdělávání až o dva roky,
- c) úpravě podmínek přijímání ke vzdělávání a ukončování vzdělávání,
- d) použití kompenzačních pomůcek, speciálních učebnic a speciálních učebních pomůcek, využívání komunikačních systémů neslyšících a hluchoslepých osob, Braillova písma a podpůrných nebo náhradních komunikačních systémů,
- e) úpravě očekávaných výstupů vzdělávání v mezích stanovených rámcovými vzdělávacími programy a akreditovanými vzdělávacími programy,
- f) vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu,
- g) využití asistenta pedagoga,
- h) využití dalšího pedagogického pracovníka, tlumočnicka českého znakového jazyka, přepisovatele pro neslyšící nebo možnosti působení osob poskytujících dítěti, žákovi nebo studentovi po dobu jeho pobytu ve škole nebo školském zařízení podporu podle zvláštních právních předpisů, nebo
- i) poskytování vzdělávání nebo školských služeb v prostorách stavebně nebo technicky upravených.

(4) Podpůrná opatření **prvního stupně** uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení. **Podpůrná opatření druhého až pátého stupně** lze uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení. Škola nebo školské zařízení může místo doporučeného podpůrného opatření přijmout po projednání s příslušným školským poradenským zařízením a s předchozím písemným informovaným souhlasem zletilého žáka, studenta nebo zákonného zástupce dítěte nebo žáka jiné podpůrné opatření stejného stupně, pokud to neodporuje zájmu dítěte, žáka nebo studenta.

(5) Podmínkou poskytování podpůrného opatření druhého až pátého stupně školou nebo školským zařízením je vždy předchozí písemný informovaný souhlas zletilého žáka, studenta nebo zákonného zástupce dítěte nebo žáka.

(6) Podpůrné opatření druhého až pátého stupně přestane škola nebo školské zařízení po projednání se zletilým žákem, studentem nebo zákonným zástupcem dítěte nebo žáka poskytovat, pokud z doporučení školského poradenského zařízení vyplývá, že podpůrné opatření již není nezbytné.

MŠMT: <http://www.msmt.cz/file/36497/> (Komentář k přehledu podpůrných opatření)

Shrnutí:

Nové znění ustanovení § 16 odst. 4 stanoví odlišná pravidla pro podpůrná opatření v prvním stupni a podpůrná opatření ve vyšších stupních. V souladu se zásadou subsidiarity je žádoucí takovýto postup: → Nejdříve se pokusí o (účelnou) podporu studenta sama škola, aniž by se nutně obracela na školské poradenské zařízení. Využije k tomu opatření prvního stupně uvedená vyhláškou. V případě, že je zřejmé, že obtíže ve vzdělávání studenta jsou způsobeny závažnějšími důvody, např. některým zdravotním postižením (znevýhodněním), není třeba nejprve poskytovat 1. stupeň PO. Je třeba navrhnout studentovi návštěvu ŠPZ.

→ Nepostačují-li nastavená podpůrná opatření 1. stupně, doporučí škola (nejpozději do 3 měsíců), aby vyhledal pomoc školského poradenského zařízení (viz § 16a odst. 1).

Postup vyšší odborné školy: PO 1. stupně (opatření, která realizuje škola sama)

- poskytují se i bez doporučení školského poradenského zařízení a bez navýšení finančních prostředků
- **přímá podpora studenta** (individualizace výuky)
etapa přímé podpory studenta ve výuce učitelem nebo jiným pedagogickým pracovníkem; slouží ke zmapování možných forem podpory studenta; pokud nepostačuje tato forma podpory a studentovy obtíže vyžadují součinnost více pedagogických pracovníků, je vytvářen plán pedagogické podpory (PLPP)
- **plán pedagogické podpory studenta** (PLPP):
podpůrné opatření pro první stupeň podpory, závazný dokument napomáhající zajištění podpůrných opatření u studenta (příloha č. 3 k vyhlášce č. 27/2016 Sb.)
PLPP zpracovává škola pro studenta z důvodu poskytování prvního stupně podpůrných opatření a to na základě potřeb úprav ve vzdělávání nebo zapojení do kolektivu. S PLPP je seznámen student a všichni vyučující. Obsahuje popis obtíží studenta, stanovení cílů podpory a způsobů vyhodnocování naplňování plánu. PLPP škola vyhodnocuje naplňování cílů nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování PO
NÚV: <http://digifolio.rvp.cz/view/view.php?id=10466> (PLPP a jeho formulář ke stažení)
- nezlepšení nebo zhoršení situace studenta – doporučit studentovi vyšetření ve školském poradenském zařízení

Postup vyšší odborné školy: PO 2. – 5. stupně (opatření, která škola realizuje na základě doporučení školského poradenského zařízení a na základě písemného informovaného souhlasu studenta)

- pouze s doporučením školského poradenského zařízení
- ředitel VOŠ určí ve škole pedagogického pracovníka, který zodpovídá za spolupráci školy a školského poradenského zařízení
- škola poskytne školskému poradenskému zařízení plán pedagogické podpory studenta
- zpráva a doporučení školského poradenského zařízení do 30 dnů od ukončení posuzování SVP studenta, nejpozději do 3 měsíců od přijetí žádosti (doporučení – předem nutno projednat)
- doporučení – automatické předání škole; právo na revizi doporučení – do 30 dnů od doručení
- písemný informovaný souhlas studenta (vyhláška § 16 odst. 2 – vymezení, co informovaný souhlas obsahuje)
- školské poradenské zařízení stanoví lhůtu, kdy vyhodnotí PO – max. 1 rok
- školské poradenské zařízení stanoví dobu, po kterou je poskytování PO nezbytné – zpravidla nepřesáhne 2 roky
- individuální vzdělávací plán studenta se SVP (jedno z PO):
IVP zpracovává škola pro studenta od druhého stupně podpůrných opatření a to na základě doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) a žádosti studenta. IVP vychází z akreditovaného vzdělávacího programu, je to závazný dokument – součást dokumentace studenta ve školní matrice. Obsahuje mj. údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných

opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem. IVP vyhodnocuje ŠPZ ve spolupráci se školou minimálně jednou ročně. Sám je podpůrným opatřením a navíc definuje další PO
NÚV: <http://digifolio.rvp.cz/view/view.php?id=10466> (IVP a jeho formulář ke stažení)

Shrnutí:

Podpůrná opatření 1. stupně:

VOŠ vzdělává studenta s využitím PO 1. stupně (individuálně či zpracuje PLPP)

- pravidelná podpora školním poradenským pracovištěm a pedagogy školy
- podpora je úspěšná a není třeba vyšetření ve školském poradenském zařízení **nebo**
- podpora je neúspěšná a je třeba vyšetření ve školském poradenském zařízení

Podpůrná opatření 2. – 5. stupně:

VOŠ doporučí studentovi návštěvu školského poradenského zařízení, případně se k ní student rozhodne sám

- nejpozději do 3 měsíců od objednání je vydáno doporučení školského poradenského zařízení

VOŠ doporučí studentovi návštěvu školského poradenského zařízení, ale student školské poradenské zařízení za účelem vyšetření a nastavení PO nenavštíví

- student nemá nárok na podpůrná opatření

Personální podpora studentů a učitelů

- ŘŠ realizuje pracovní-právní kroky k zajištění personální podpory v případě poskytování PO studentovi/studentům

personální podpora učitele pedagogickými pracovníky:

asistent pedagoga

další pedagog (vč. speciálního pedagoga – učitele)

personální podpora vzdělávání studentů odborná – nepedagogy:

tlumočnick českého znakového jazyka

přepisovatel pro neslyšící

NÚV: <http://www.nuv.cz/t/ap> (Asistent pedagoga)

http://www.nuv.cz/uploads/Methodika_pro_nastavovani_podpurnych_opatreni_unor_2016.pdf

(Methodika pro nastavování podpůrných opatření ve školách ve spolupráci se školskými poradenskými zařízeními)

AKREDITOVANÉ VZDĚLÁVACÍ PROGRAMY

Vzdělávání studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a studentů mimořádně nadaných v podmínkách vyšších odborných škol je obsaženo v akreditovaných vzdělávacích programech.

- Hovoří-li se v dokumentu o vzdělávacích programech nebo jejich částech, potom se obvykle používá formulace „**vzdělávání studentů se speciálními vzdělávacími potřebami**“.
- Pokud se hovoří o těchto žácích samotných, používá se obvykle formulace „**student s přiznanými podpůrnými opatřeními**“.

PŘIJÍMÁNÍ STUDENTŮ KE VZDĚLÁVÁNÍ VE VYŠŠÍCH ODBORNÝCH ŠKOLÁCH A UKONČOVÁNÍ VZDĚLÁVÁNÍ ABSOLUTORIEM

Ředitel vyšší odborné školy zajistí v oblasti přijímání ke vzdělávání a ukončování vzdělání postup v souladu s legislativními změnami účinnými po 1. září 2016. V návaznosti na novelizovaná ustanovení § 16 školského zákona zůstává řediteli vyšší odborné školy (dále jen školy) povinnost zajistit taková podpůrná opatření pro uchazeče se speciálními vzdělávacími potřebami (dále jen SVP)

úpravou podmínek přijímání k vyššímu odbornému vzdělávání a pro studenty se SVP při ukončování vyššího odborného vzdělávání, která jsou v souladu s platnou legislativou. Lze dovodit, že úprava podmínek při přijímání k vyššímu odbornému vzdělávání na základě doporučení školského poradenského zařízení (dále jen ŠPZ) má korespondovat s podpůrnými opatřeními, která byla studentovi poskytována v průběhu středního vzdělávání, a že přiznání uzpůsobení podmínek při konání absolutoria koresponduje se škálou podpůrných opatření poskytovaných studentovi v průběhu vyššího odborného vzdělávání.

Při přijímání studentů ke vzdělávání je třeba vycházet i z nařízení vlády č. 211/2010 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání v platném znění, které stanovuje pro vybrané obory vzdělání podmínky zdravotní způsobilosti.

FINANCOVÁNÍ SPOLEČNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Financování podpůrných opatření bude probíhat podle údajů uvedených ve školní matrice, které bude škola v průběhu roku průběžně aktualizovat a předávat podle skutečného stavu přiznaných podpůrných opatření 2. až 5. stupně ve škole. Podpůrná opatření budou financována úpravou rozpočtu (popř. úpravou výše poskytované dotace) dané školy či školského zařízení a tok finančních prostředků půjde přímo na školy a školská zařízení. Krajský úřad bude na základě těchto aktuálních údajů provádět úpravu rozpočtu dané školy a poskytovat finanční prostředky tak, aby mohla zabezpečit realizaci přiznaných podpůrných opatření, včetně těch, která byla jejím studentům přiznána v průběhu roku. Postup a termíny úpravy údajů v matrice a jejich předávání obsahuje novelizovaná vyhláška č. 364/2005 Sb., o dokumentaci škol. Předávání údajů o podpůrných opatřeních s normovanou finanční náročností řeší příloha č. 3 navržené novely vyhlášky o dokumentaci škol.

MŠMT: <http://www.msmt.cz/file/37166/> (Zásady financování společného vzdělávání)

VÝKAZNICTVÍ A SPOLEČNÉ VZDĚLÁVÁNÍ

Ředitel vyšší odborné školy zajistí v oblasti výkaznictví postup školy v souladu se změnami vyhlášky č. 364/2005 Sb., o vedení dokumentace škol a školských zařízení a školní matriky a o předávání údajů z dokumentace škol a školských zařízení a ze školní matriky, zejména dodržení povinnosti předávat data o podpůrných opatřeních přiznaných a poskytovaných studentům škole nejen v termínu standardního předávání dat výkonových výkazů, ale u podpůrných opatření 2. – 5. stupně i dodržení povinnosti předávat změny v těchto údajích, ke kterým dojde v průběhu roku, a to v souvislosti se vznesením nároku na finanční prostředky nezbytné k zajištění všech poskytovaných podpůrných opatření.

- Vyhláška č. 364/2005 Sb., o dokumentaci škol a školských zařízení (**novelizace od 1. 9. 2016**)
- ŘŠ – podle pokynů – zapíše přiznané podpůrné opatření do školní matriky (ŠM)
- Příslušný KÚ každý měsíc uvidí změny ve ŠM dané školy → upraví škole rozpočet

Vyhláška č. 202/2016 Sb., kterou se mění vyhláška č. 364/2005 Sb., o vedení dokumentace škol a školských zařízení a školní matriky a o předávání údajů z dokumentace škol a školských zařízení a ze školní matriky (vyhláška o dokumentaci škol a školských zařízení), ve znění pozdějších předpisů

http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=202/2016&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

1. Novela školského zákona provedená **zákonem č. 82/2015 Sb.**, především **§ 16**, přichází s novým pojetím podpory dětí, žáků a studentů (dále jen „student“) se speciálními vzdělávacími potřebami. Upouští od kategorizace studentů podle jejich diagnózy, která se tak stává pouze prostředkem pro nastavení cílené podpory ve vzdělávání studentů podle jejich vzdělávacích potřeb. Studenty pro vzdělávací účely nečleníme podle původních diagnostických kategorií, ale hodnotíme hlavně potřebu úpravy podmínek jejich vzdělávání.
2. Nově se **dítětem** (v MŠ), **žákem** (v ZŠ nebo SŠ) **nebo studentem** (ve VOŠ) **se speciálními vzdělávacími potřebami** (původně se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním a sociálním znevýhodněním) rozumí dítě, žák nebo student, jehož vzdělávání z důvodů jeho speciálních vzdělávacích potřeb vyžaduje uplatnění **podpůrných opatření**.
3. Podpora studentů se realizuje prostřednictvím **podpůrných opatření** představujících konkrétní pomoc při vzdělávání. Tato opatření tak mohou být poskytována **široké škále studentů**: těm, kteří mají jen **menší a dočasné obtíže ve vzdělávání, studentům nadaným i studentům zdravotně postiženým** (dle novely zákona **znevýhodněným**). Nastavují se také pravidla pro podporu studentů **z odlišného kulturního prostředí a s odlišnými životními podmínkami** (cizinci, minority, sociálně znevýhodnění žáci).
4. Vzhledem k tomu, že podpůrná opatření představují **zákonné finanční nároky**, vytváří se nově prostředí, ve kterém budou student i pedagog skutečně podpořeni opatřeními směřujícími ke zlepšení podmínek jejich vzdělávání.
5. Nová je také možnost poskytovat podpůrná opatření **ve školských zařízeních** (jedná se zejména o **domovy mládeže**). Druh a rozsah podpůrných opatření vychází ze speciálních vzdělávacích potřeb studenta a také z toho, která podpůrná opatření má student k dispozici ve škole, a která jsou nezbytná i pro jeho činnost ve školských zařízeních.
6. Změna školského zákona přináší především **zlepšení finančních podmínek** pro zajištění vzdělávání studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dává studentům možnost zvolit si, kde se budou vzdělávat. Vždy se však k těmto žádostem vyjadřuje **školské poradenské zařízení** (pedagogicko-psychologická poradna nebo speciálně pedagogické centrum), které má společně s nimi zvážit, co je v zájmu studenta a doporučit vhodnou skladbu podpůrných opatření.
7. Společné vzdělávání bude vstupovat do školského systému **postupně**. Ředitelé a pedagogové ve školách a školských zařízeních jsou a i nadále budou podrobněji seznamováni s obsahem jednotlivých podpůrných opatření tak, aby jejich zařízení dokázala nabízet vzdělávací služby kvalitně a profesionálně.
8. Společné vzdělávání se týká škol a školských zařízení všech zřizovatelů, zásada bezplatnosti podpůrných opatření (PO) je všeobecná, vzdělávání a školské služby poskytované za úplatu – uplatňování PO nesmí být důvodem pro zvýšení úplaty (PO jsou nároková a bezplatná).

Hlavní informační zdroje ke společnému vzděláváníMŠMT: <http://www.msmt.cz/o-webu-msmt/spolecne-vzdelavani><http://www.msmt.cz/ministerstvo/novinar/klicove-dokumenty-ke-spolecnemu-vzdelavani-3>NÚV: <http://www.nuv.cz/t/in>NIDV: <http://rozcestnik.nidv.cz/front/vyhledavani?search=spole%C4%8Dn%C3%A9+vzd%C4%9B%C3%A1v%C3%A1n%C3%AD>

V Praze 28. července 2016